

Onderwerp: Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau planMER RES 2.0

Ons kenmerk: 2021-013584

Nummer. -

Elst, 18 oktober 2022

AAN DE RAAD

1. VOORSTEL

1. De 'Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau RES Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen' (NRD) voor kennisgeving aan te nemen, met daarin de aanpak voor de milieueffectrapportage (planMER) bij de RES 2.0.
2. De bijgevoegde zienswijze op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) vast te stellen.

2. INLEIDING

In 7^e afspraak van de RES 1.0¹ staat dat alle RES-partners zorgen voor juridische borging in nader uit te werken plannen, incl. bijbehorende afweging op milieuaspecten. De zoekgebieden voor duurzame elektriciteit in de RES komen overeen met de 'Omgevingsvisie Overbetuwe 2040'². Voor realisatie van projecten binnen deze zoekgebieden is het nodig dat verdere borging plaatsvindt in Omgevingsplan en -vergunning. De 'Commissie van de milieueffect-rapportage' adviseerde dat vervolgonderzoek nog beter de gevolgen van gekozen zoekgebieden voor landschap en natuur in beeld kan brengen. Wij informeerden u in december 2021 over de manier waarop dit gaat gebeuren met een milieueffectrapportage (planMER). Ook was er hierover een webinar op 5 en 8 september 2022. Nu ligt de eerste stap naar zo'n planMER voor; de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) die de aanpak van dit milieuonderzoek beschrijft. Voor u ligt de concept NRD met daarin de onderzoeks aanpak voor de planMER. Hiermee is het moment gekomen om de NRD vrij te geven voor zienswijzen van betrokkenen én een gemeentelijke zienswijze voor te leggen aan de gemeenteraad.

3. DOEL EN BEOOGD EFFECT

Dit voorstel heeft als doel om met de concept-NRD betrokkenen te informeren over de aanpak van het op te stellen planMER. Tevens is het voorstel bedoeld om iedereen in de gelegenheid te stellen een zienswijze in te dienen op de concept-NRD. Met de voorgestelde zienswijze vanuit de gemeente Overbetuwe beogen we de relatie met nieuwe landelijke milieunormen verder te verbeteren, zodat toepassing bij windturbineparken op concrete locaties vergemakkelijkt wordt.

4. ARGUMENTEN

1.1. NRD-aanpak kent via vier perspectieven een adequate scope en diepgang

De planMER moet leiden tot een beter inzicht in milieueffecten voor zon- en windprojecten én (op hoofdlijnen) in de milieueffecten voor warmteprojecten. Daarom is het belangrijk dat de onderzoeks aanpak zoals beschreven in de NRD alle 'hoeken van het speelveld' in beeld brengt. De in de concept NRD beschreven onderzoeksvraag en het detailniveau kent een adequate scope door de vier perspectieven landschap, natuur, leefomgeving en energiesysteem. De link met toekomstige landelijke normstelling kan wel beter, zie daarvoor argument 2.1.

¹ RES 1.0 vastgesteld door raad Overbetuwe in mei 2021. Ook alle andere RES-partners stelden deze strategie vast.

² De gemeenteraad Overbetuwe stelde de 'Omgevingsvisie Overbetuwe 2040' vast in oktober 2019.

1.2. Betrekken stakeholders bij NRD biedt kans voor een planMER die wordt begrepen en gedragen

Het betrekken van regionale stakeholders bij de start van het proces, draagt bij aan een NRD die door betrokkenen wordt begrepen en gedragen. In dit stadium informatie delen over de onderzoeks-aanpak, vergroot de kans dat de onderzoeksresultaten in de planMER straks geen 'black box' zijn maar een helder en transparant beeld geven van de effecten op natuur en milieu. Door betrokkenen in staat te stellen om suggesties in een zienswijze mee te geven, wordt ook invulling gegeven aan artikel 7.9 Wet Milieubeheer. Een zorgvuldig proces staat daarbij centraal: de NRD wordt door alle RES-gemeenten en provincie vrijgegeven voor zienswijzen. Ook de antwoorden op zienswijzen én de uiteindelijke NRD worden straks door alle colleges en GS vastgesteld.

2.1. Link landelijke normen geluid én inbedding omgevingsbeleid als aandachtspunt in zienswijze

Wij zien de planMER als een waardevol onderzoek voor zowel actualisatie van de RES 2.0 alsook voor het uitvoeren van de RES 1.0. Specifiek voor het Overbetuwe aandeel hierin van circa 600 TJ. Realisatie en inpassing van windturbines op concrete locaties vraagt op beleidsniveau (voordat je in kunt zoomen met o.a. een MER op projectniveau) echter wel om goede verbanden met de landelijke normstelling voor geluid én een actueel en toepasselijk kader in Omgevingsbeleid. Daarom stellen wij voor om in een zienswijze vanuit Overbetuwe voor beide thema's extra aandacht te vragen.

- Op 29/9/2022 vroeg u in een motie om het ruimtelijk beleidskader voor wind te herijken. In de overwegingen daarbij ging u expliciet in op gezondheid i.r.t. de nieuwe landelijke geluidsnormen. Om dit goed een plek te kunnen geven vragen wij aan de Groene Metropoolregio hier inhoudelijk en processueel voldoende aandacht aan te schenken. Zodat dit helpt bij aanscherping van de motivering én bijdraagt aan het eerder in beweging krijgen van processen, om meer duidelijkheid creëren voor betrokkenen.
- Om in RES 2.0 de brede integrale afweging straks goed te kunnen maken (met de planMER als één van de bouwstenen), is inzicht in de wijze waarop dat straks gebeurt essentieel. Vervolgens is doorwerking in lokaal en provinciaal Omgevingsbeleid van alle RES-partners een vereiste.

5. KANTTEKENINGEN EN RISICO'S

1.1. Regiogemeenten en provincie samen één bevoegd gezag?

Voor zover bekend is dit de eerste planMER waarin de overheden gezamenlijk optreden als bevoegd gezag. In de Wet Milieubeheer wordt consequent gesproken over één bevoegd gezag. Een proces met meerdere bevoegde gezagen is nog niet eerder door de rechter getoetst. De regio heeft onderzocht of dit mogelijk is. Het wijst erop dat we in dit proces handelen in lijn met de wet omdat de wetgever beoogt om de verantwoordelijkheid van ruimtelijke plannen zo lokaal mogelijk te borgen.

Uiteindelijk zal dit kunnen blijken bij de koppeling met de RES 2.0. Immers, daarvoor is de planMER één van de bouwstenen. Actualisatie in de RES 2.0 vindt breder plaats aan de hand van het integrale afwegingskader uit RES 1.0. Om een verkokerde aanpak te voorkomen, is het daarom belangrijk de planMER altijd te bezien in relatie tot de bredere integrale afweging die straks bij de RES 2.0 volgt. De aanpak en communicatie voorziet daarin.

1.2. Proces kenmerkt zich door balanceren tussen snelheid en zorgvuldigheid

Rekening houdende met de begrotingsoverleggen in het najaar, is gekozen voor een relatief lange zienswijzeperiode op de concept NRD. Dit leidt tot een langere doorlooptijd van het planMER proces. Op zichzelf biedt de RES-planning hiervoor ruimte (zie paragraaf 8 in dit voorstel), tegelijkertijd zorgt het ervoor dat op het niveau van concrete locaties of projecten er pas goed onderbouwde antwoorden kunnen volgen na afronding van het planMER. Dit 'ongemak' kan wellicht worden verminderd door in 2023 waar mogelijk gebruik te maken van contouren uit deze planMER en deze slim te koppelen aan het voorstel 'Nationale windturbine-bepalingen leefomgeving'. Daarop is de voorgestelde zienswijze ook gericht.

6. FINANCIËN

Het voorgestelde raadsbesluit heeft geen financiële consequenties. Het planMER traject wordt gedekt uit de regionale middelen voor de RES.

7. DUURZAAMHEID

- a. Energietransitie: Dit voorstel draagt bij aan het doel in de routekaart om te streven naar 17% duurzaam opgewekte energie in 2025 en realisatie van zon- en windinitiatieven à 168 GWh (circa 600 TJ) tot 2030.
- b. De RES heeft geen betrekking op Circulaire Economie.
- c. Zijdelings besteedt de RES aandacht aan klimaatadaptatie; als koppelkans.

8. VERVOLG

Planning

De kennisgeving over de concept NRD en het voornemen tot het uitvoeren van het planMER wordt gepubliceerd op 21/10/2022. Vervolgens kan iedereen een zienswijze indienen op de NRD tot en met 23/12/2022. Alle zienswijzen worden daarna gebundeld en beantwoord door de Groene Metropoolregio. Zo kunnen gelijke zienswijzen in de hele regio gelijk worden beantwoord. Daarbij geven we aan wat er wijzigt ten opzichte van de concept NRD. Dit wordt samengevoegd met het concept NRD en vormt samen het definitieve NRD. De colleges nemen een besluit over vaststelling van dit definitieve NRD. Daarmee is het dan vertrekpunt voor de Milieueffectrapportage. Een extern adviesbureau stelt het Milieueffectrapport op (de 'planMER').

Het planMER is in Q2 van 2023 gereed. Zowel NRD als planMER zal ter informatie aan de raden worden gestuurd. Het planMER vormt geen besluit op zich, maar wordt onderdeel van de RES 2.0 en de herijking van de provinciale windvisie.

Communicatie

De kennisgeving over de concept NRD en het voornemen tot een planMER vindt op 21/10/2022 plaats in Hét Gemeente Nieuws en de website www.overbetuwe.nl. Vanaf dat moment kan iedereen een zienswijze indienen. De kennisgeving is als bijlage opgenomen. Aanvullend wordt op 3/11/2022 voor geïnteresseerden een online informatieavond georganiseerd.

Initiatiefnemer, interactievorm en rol gemeente

Initiatief: De Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen neemt samen met provincie³ het initiatief voor de planMER. Deze werkwijze past ook binnen de kaders van de Regionale Agenda.

Rol gemeente: De gemeente draagt met deze NRD bij aan ambities in de RES en 'Routekaart Duurzaamheid Overbetuwe 2025'. Tevens geeft zij hiermee uitvoering aan de toepasselijke (milieu)wetgeving.

Interactie: Als uitgangspunt is bij de RES 1.0 afgesproken: 'Lokale autonomie waar dat kan en benutten van de kracht van de regio waar dat moet'. Zo ook op gebied van participatie. Het planMER is een onderzoek op regionaal niveau, daarom zijn regionale stakeholders uitgenodigd om deel te nemen in de dialogen om deze NRD te vormen. Regionale stakeholders hebben meegedacht in drie omgevingsdialogen over welke milieueffecten worden onderzocht en hoe gedetailleerd. Bij de bijlagen vindt u de verslagen van de omgevingsdialogen. Na publicatie van dit concept NRD, kan iedereen tot en met 23/12/2022 een reactie geven op dit concept NRD.

³ De provincie Gelderland is ook een RES-partner samen met 16 regiogemeenten in de Groene Metropool (exclusief Montferland en Mook en Middelaar die in een andere RES-regio liggen), in afstemming met en 3 waterschappen en netbeheerder Liander.

Evaluatie

De meerwaarde van de onderzoeksaanpak zoals beschreven in de NRD zal concreet blijken bij toepassing van de planMER-resultaten in de RES 2.0. Immers, dan zullen de effecten op natuur en milieu een van de bouwstenen zijn in de integrale weging. De landelijke streefdatum voor de RES 2.0 biedt hiervoor ruimte. De planning hiervoor is als volgt:

- 21/10/2022: kennisgeving planMER en publicatie concept NRD voor zienswijzen
- 24/10/2022 tot en met 23/12/2022: zienswijzeperiode concept NRD
- Q1 2023: opstellen Nota van Beantwoording, vaststelling NRD en start planMER
- Q2 2023: planMER gereed⁴
- Q4 2023: Concept RES 2.0 (met planMER als één van de bouwstenen)

HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS,
de gemeentesecretaris de burgemeester

P.J.E. Breukers

R.P. Hoytink-Roubos

9. RELEVANTE STUKKEN

1. *'Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau planMER RES Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen'* (21/9/2022, Witteveen en Bos)
2. *'Zienswijze NRD planMER RES 2.0'* (6/12/2022, Overbetuwe)
3. *'Kennisgeving Notitie Reikwijdte en Detailniveau planMER RES Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen'* (21/10/2022)
4. Achtergronddocumenten (divers)
5. Concept-raadsbesluit Raadsbesluit *'Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau planMER RES 2.0'* (6/12/2022, Overbetuwe)

Portefeuillehouder: Wethouder Rik van den Dam

De behandelend ambtenaar is Stefan Tempelman. Technische vragen dienen uiterlijk donderdagmorgen om 08:00 uur voor de betreffende politieke avond te worden gesteld via griffie@overbetuwe.nl

⁴ In de werkwijze planMER is in december 2021 onterecht aangegeven dat een zienswijze mogelijk is op het concept-planMER. Het planMER is een onderzoeksresultaat, daarom is dan een zienswijze niet logisch en zinvol. De zienswijze is wel mogelijk op de RES 2.0 (tevens actualisatie provinciale windvisie) waarvoor het planMER een bouwsteen is.